

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudkyně Veroniky Juříčkové a soudce Petra Šuránka v právní věci žalobkyně: **EUP a. s.**, sídlem Tusarova 791/31, Praha 7, zastoupené JUDr. Ing. Petrem Machálkem, Ph.D., advokátem, sídlem Pivovarská 8, Vyškov, proti žalovanému: **Finanční úřad pro hlavní město Praha**, sídlem Štěpánská 28, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2023, č. j. 5419585/23/2000-11452-105418, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 10. 2023, č. j. 8 Af 16/2023-26,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 10. 2023, č. j. 8 Af 16/2023-26, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před městským soudem

[1] Na základě zajišťovacích příkazů vydaných žalovaným dne 5. 5. 2016 a návazně vydaných exekučních příkazů byla na majetek žalobkyně vedena daňová exekuce. Rozhodnutím Odvolacího finančního ředitelství ze dne 19. 12. 2019 byly zajišťovací příkazy zrušeny a řízení bylo zastaveno.

[2] V návaznosti na zrušení zajišťovacích příkazů byl rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 1. 2020 žalobkyni podle § 254 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, přiznán úrok z neoprávněného jednání správce ve výši 105 038 516 Kč. Rozhodnutím o odvolání ze dne 25. 2. 2020 bylo prvostupňové rozhodnutí změněno a přiznaná částka úroků byla zvýšena na 107 511 826 Kč.

[3] Proti výši úroku přiznaného rozhodnutím o odvolání žalobkyně uplatnila námitku. Rozhodnutím žalovaného ze dne 23. 3. 2021 bylo řízení o námitce zastaveno s odkazem na

§ 106 odst. 1 písm. d) daňového řádu. Proti rozhodnutí o zastavení řízení podala žalobkyně odvolání a po vrácení věci Odvolacím finančním ředitelstvím bylo rozhodnutí o zastavení řízení rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 7. 2022 zrušeno. Námitka podaná žalobkyní byla vyhodnocena jako podnět k přezkoumání rozhodnutí.

[4] Odvolací finanční ředitelství v přezkumném řízení rozhodnutím ze dne 23. 2. 2023 nařídilo přezkoumání rozhodnutí o odvolání ze dne 25. 2. 2020, neboť dospělo k závěru, že úrok podle § 254 odst. 2 daňového řádu ve znění účinném do 31. 12. 2020 byl žalobkyni přiznán za nesprávně určenou dobu.

[5] V návaznosti na nařízené přezkoumání žalovaný vydal dne 13. 6. 2023 rozhodnutí, jímž změnil rozhodnutí ze dne 25. 2. 2020 a přiznal úrok z neoprávněného jednání správce daně podle § 254 odst. 1 a 2 daňového řádu ve znění účinném do 31. 12. 2020 ve výši 50 121 266 Kč.

[6] Proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2023 podala žalobkyně odvolání v souladu s poučením obsaženým v rozhodnutí, současně však rozhodnutí napadla rovněž žalobou k městskému soudu, v níž namítala, že žalovaný nebyl podle rozhodné právní úpravy oprávněn k vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a opravný prostředek tak nemá oporu v zákoně; zároveň namítala nezákonnost rozhodnutí z důvodu nesprávně určeného úročeného období a nesprávně stanovené výše úroku.

[7] Městský soud konstatoval, že proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2023 je přípustný řádný opravný prostředek. Žalobkyně byla povinna využít odvolání, hodlala-li se bránit proti rozhodnutí správní žalobou. Žalobkyně však prostředky ochrany, které jsou k dispozici v rámci procesního postupu před správními orgány, nevyčerpala. S tím městský soud žalobu jako nepřípustnou odmítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[8] Proti usnesení městského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost, v níž odkázala na důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

[9] Stěžovatelka namítala, že závěr o existenci řádného opravného prostředku je v rozporu s platnými právními předpisy. Stejně jako v žalobě argumentovala, že v okamžiku vydání žalobou napadeného rozhodnutí právní předpisy neumožňovaly žalovanému vydat rozhodnutí o výši úroku z neoprávněného jednání správce daně, a to ani v situaci, kdy v předcházejícím řízení před novelou daňového řádu provedenou zákonem č. 283/2020 Sb. byl stěžovateli úrok přiznán rozhodnutím a řízení pokračuje až po této novele daňového řádu.

[10] Stěžovatelka odkázala na znění přechodných ustanovení zákona č. 283/2020 Sb. Dle stěžovatelky pro procesní postupy správce daně od 1. 1. 2021 platí daňový řád ve znění po novele bez ohledu na to, zda bylo řízení zahájeno před účinností novely. Stěžovatelka zdůraznila, že od 1. 1. 2021 se o výši úroku nerozhoduje, nýbrž s ohledem na vznik úroku ze zákona, se úrok pouze předepisuje do evidence daní. Platné právní předpisy tak nedávají správci daně pravomoc vydat rozhodnutí, kterým je úrok přiznáván, a proto nemá v zákoně oporu ani opravný prostředek.

pokračování

[11] Dle stěžovatelky je nutné žalobou napadené rozhodnutí považovat za rozhodnutí o námitce dle § 159 daňového řádu, proti kterému je přípustné podání správní žaloby. Dle stěžovatelky její žaloba nebyla předčasná a závěr městského soudu je nesprávný.

[12] Stěžovatelka rovněž namítla, že městský soud se s argumentací týkající se přípustnosti žaloby nevypořádal, napadené usnesení neobsahuje úvahy či právní argumentaci k podstatě procesní právní otázky. Soud pravomoc žalovaného rozhodnout ve věci úroku neposuzoval a neposuzoval ani přípustnost opravného prostředku.

[13] Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu zrušil.

[14] Žalovaný ve vyjádření shrnul, že správce daně vydal dne 29. 1. 2020 rozhodnutí o výši úroku, které bylo změněno rozhodnutím o odvolání ze dne 25. 2. 2020, tedy za účinnosti staré právní úpravy. Dne 23. 2. 2023, za účinnosti nové právní úpravy, Odvolací finanční ředitelství vydalo rozhodnutí o nařízení přezkoumání. Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 13. 6. 2023 žalovaný v rámci přezkumného řízení změnil rozhodnutí o odvolání. Za nové právní úpravy nebylo vydáno žádné rozhodnutí o výši úroku z prodlení. Za nové právní úpravy byla vydána rozhodnutí v rámci přezkumného řízení, což platné právní předpisy umožňují.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[16] Poté přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost **je důvodná**.

[17] U kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o odmítnutí žaloby přichází v úvahu pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí žaloby. Z povahy věci nelze namítat žádné jiné důvody [srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 17. 5. 2007, sp. zn. III. ÚS 93/06, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005-65]. Nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nicméně může spočívat i v nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li taková vada mít za následek, že došlo k odmítnutí návrhu a tím odmítnutí soudní ochrany, ač pro takový postup nebyly splněny podmínky (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2016, č. j. 6 As 2/2015-128).

[18] Nejvyšší správní soud se tedy nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného usnesení.

[19] Podle judikatury je rozhodnutí soudu nepřezkoumatelné mj. tehdy, pokud soud zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (např. rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, či ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Afs 27/2004-74). Nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů je i takové rozhodnutí, z něhož není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu, z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou

právní argumentaci účastníků řízení a proč podřadil popsany skutkový stav pod zvolené právní normy (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52).

[20] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kritéria přezkoumatelnosti napadené usnesení městského soudu nespĺňuje a námitce nepřezkoumatelnosti usnesení přisvědčil.

[21] Ačkoli stěžovatelka v žalobě výslovně namítala, že proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2023 vzhledem k přechodným ustanovením novely daňového řádu provedené zákonem č. 283/2020 Sb. není přípustný opravný prostředek a poučení o opravném prostředku obsažené v rozhodnutí tedy neodpovídá právním předpisům, městský soud pouze konstatoval, že proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2023 byl přípustný opravný prostředek, který byla žalobkyně povinna využít, hodlala-li se proti rozhodnutí žalovaného bránit žalobou.

[22] Městský soud tedy argumentaci stěžovatelky vztahující se k námitce, že opravný prostředek proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2023 nebyl přípustný, ponechal bez jakéhokoli vypořádání. Městský soud dokonce zcela rezignoval na odůvodnění svého vlastního závěru o existenci přípustného opravného prostředku podle právní úpravy relevantní pro posuzovanou věc.

[23] Nejvyšší správní soud nemůže nahradit absentující důvody městského soudu svým posouzením a svými důvody. Vzhledem k nepřezkoumatelnosti usnesení městského soudu se tak nemohl věcně zabývat otázkou, zda řádný opravný prostředek proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2023 byl přípustný, a tedy, zda žaloba stěžovatelky byla z důvodu nevyčerpání opravného prostředku dle § 68 písm. a) s. ř. s. nepřípustná.

[24] Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že v návěti výroku napadeného usnesení městského soudu není uvedeno úplné složení rozhodujícího senátu, a rozhodnutí obsahuje další chyby v psaní.

IV. Závěr a náklady řízení

[25] S ohledem na shora uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. napadené usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž podle § 110 odst. 4 s. ř. s. bude vázán právním názorem vysloveným v tomto zrušovacím rozsudku. V dalším řízení tedy městský soud náležitě vypořádá relevantní žalobní námitky a odůvodní svůj závěr, že proti napadenému rozhodnutí žalovaného byl přípustný opravný prostředek, který byla žalobkyně dle § 68 písm. a) s. ř. s. povinna před podáním žaloby ve správním soudnictví vyčerpat. V novém rozhodnutí městský soud uvede úplné složení soudního senátu, který ve věci rozhodoval.

[26] Městský soud v dalším řízení podle § 110 odst. 3 věty první s. ř. s. rozhodne také o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. července 2024

pokračování

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu